

URL:<https://web.archive.org/web/20100918223041/http://www.cdmamericas.org/PublicPages/Home.aspx>

4. «The Permanent Joint Board on Defence». 16 March 2011. Archived from the original on March 16, 2011. Retrieved July 16, 2017. URL: DND/CF | Backgrounder | The Permanent Joint Board on Defence (archive.org)

5. Ministry of Defence, 2011. British Defence Doctrine, Joint Doctrine Publication 0-01, London.

6. Major General Ng Chee Khern, Chief of Air Force, Republic of Singapore, cited in Pointer 34:1 (2008)

7. Рудюк С.М. Український військовий аташат в минулому і сьогодні. *Науковий вісник Дипломатичної академії України*. 1999. № 2. С. 132-134.

Науковий керівник – Мануїлова К. В. к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія»

Білявський Дмитро Сергійович

*аспірант кафедри міжнародного та європейського права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

КРИЗА РАДИ БЕЗПЕКИ ООН В УМОВАХ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй (далі – Радбез ООН або Радбез) – один з шести постійних органів Організації Об'єднаних Націй (далі – ООН), на який відповідно до частини 1 статті 24 Статуту ООН (далі – Статут) покладаються функції з підтримання міжнародного миру та безпеки [1]. Особливої уваги під час аналізу правового підґрунтя діяльності Радбезу ООН заслуговує стаття 25 Статуту, в якій закріплено, що члени ООН зобов'язуються підкорятися рішенням Радбезу та виконувати їх. Значення такого міжнародного органу, рішення якого мають імперативний характер,

не можна применшувати. Зазначені обставини зумовлюють особливе місце Радбезу ООН в системі міжнародної безпеки.

З огляду на вищезазначене більш драматичною виглядає кризова ситуація, яка склалася в Раді Безпеки та яка зумовлена двома факторами.

По-перше, наявністю так званого права вето, яке належить його постійним членам, серед яких Франція, Китайська Народна Республіка, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії, Сполучені Штати Америки та Союз Радянськи Соціалістичних Республік (правонаступником якого є Російська Федерація). З правової точки зору право вето постійних членів Радбезу прямо не закріплено, проте частиною 3 статті 27 Статуту передбачено, що рішення Ради Безпеки з усіх інших питань (крім процедурних) вважаються прийнятими, якщо за них подано голоси дев'яти членів Ради, включаючи голоси, які збігаються, всіх постійних членів Ради [1], тобто у випадку, коли хоча б один постійний член Ради Безпеки голосує проти рішення, що розглядається, то воно вважається неприйнятним не дивлячись на кількість голосів за прийняття такого рішення.

По-друге, Статутом ООН взагалі не передбачено системи запобіжників на випадок, коли до агресивних дій, що посягають на міжнародний мир та безпеку, вдаються постійні члени Радбезу.

Можна констатувати, що на теперішній момент в міжнародному праві склалася правова колізія, а саме, у разі агресії одного з постійних членів Радбезу ООН, цей орган фактично стає неправомочним, адже не може приймати рішення в межах своєї компетенції із застосуванням методів, передбачених розділом VII Статуту, в тому числі силових, покликаних відновити міжнародний мир та безпеку. Тобто єдиний міжнародний орган з найбільшим рівнем легітимності, рішення якого мають імперативний характер, опиняється в ситуації, коли він не може виконувати функції, які на нього покладені засновниками та закріплені в його установчих документах.

Найбільш яскраво вищезазначена ситуація відтворилася під час неспровокованого повномасштабного вторгнення регулярної армії Російської

Федерації в Україну. За наявності загальносвітового засудження агресії, яка вчиняється РФ, ООН в особі Радбезу не може вчинити рішучих та ефективних дій, які змогли б зупинити та притягнути до відповідальності агресора та відновити міжнародний мир та безпеку.

Для всебічного освітлення проблематики міжнародної реакції на війну між Україною та РФ, все ж таки, слід додати, що ефективному врегулюванню наявного конфлікту заважає наявність у Російській Федерації ядерної зброї, що в поєднанні зі злочинним недемократичним політичним керівництвом створює серйозну загрозу міжнародній безпеці і певним чином обмежує перелік інструментів, які можуть бути застосовані Радбезом ООН задля зупинення агресії.

Проте, все одно постає питання щодо необхідності реформування системи голосування в Раді Безпеки, щоб зменшити вплив постійних членів на роботу даного органу.

Ситуація, що склалася на міжнародній арені, доводить, що доцільно створити правовий механізм, який дозволить подолати систематичне блокування рішень Радбезу. На думку автора, можна застосувати подібний механізм. У разі, коли певне рішення Радбезу блокується шляхом голосування проти його прийняття одним або двома постійними членами, дев'ять інших його членів безвідносно того, чи є вони постійними або ні, звертаються до Генеральної Асамблеї ООН, яка, якщо це стосується загрози міжнародного миру та безпеки, може поставити на голосування питання, що містилося в заблокованому постійним(-и) членом(-ами) рішенні. У разі, якщо три чверті від загальної кількості членів ООН проголосують за ухвалення такого рішення, то воно передається на повторне голосування до Радбезу ООН, яке може ухвалити його не менш як дванадцятьма (що складає $\frac{3}{4}$ від числа членів Радбезу в бік збільшення) голосами «за» та при цьому правило, що передбачене частиною 3 статті 27 Статуту, не має застосовуватись.

Підсумовуючи, тема обмеження повноважень постійних членів Радбезу – ядерних держав, є вкрай складною, проте з метою дотримання цілей та

принципів, на яких ґрунтується діяльність Організація Об'єднаних Націй в цілому та зокрема Ради Безпеки ООН, необхідно здійснити реформування такої міжнародної організації, значення якої для сьогодишнього світоладу не можна перебільшити. В умовах, коли світова спільнота, яку уособлює ООН, не спромоглася передбачити та ефективно запобігти неспровокованій збройній агресії РФ через певні вади в архітектурі міжнародної безпеки, то вона має хоча б мати дієві механізми для зупинення агресора незалежно від того, який статус така держава має в органах у складі ООН, інакше Організація Об'єднаних Націй наслідуватиме шлях Ліги Націй, яка не змогла зберегти міжнародний мир та запобігти широкомасштабним війнам, що зумовило те, що Ліга Націй стала частиною історії, а не теперішньої системи міжнародних відносин.

Література:

1. Статут Організації Об'єднаних Націй і Статут Міжнародного Суду // Міжнародний документ від 26.06.1945 [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_010#Text

Науковий керівник – Мануїлова К. В., к.ю.н., доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія»

Шипко Станіслав Олегович

*аспірант кафедри міжнародного та європейського права
Національного університету «Одеська юридична академія»*

ОСОБЛИВОСТІ ЮРИСДИКЦІЇ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ ЩОДО ЗЛОЧИНУ ГЕНОЦИДУ

У зв'язку з тим, що зараз в міжнародному праві сформовано два абсолютно незалежні один від одного режими відповідальності за злочин геноциду, застосування яких, на практиці призводить до того що між суб'єктами, які наділені юрисдикційними повноваженнями щодо розгляду